

«دفاع از میهن»

آموختنی‌ها

- ۱ آشنایی با سردار شجاع ایرانی آریوبرزن
- ۲ روحیه میهن دوستی
- ۳ ترکیب مناسب واژگان با پسوند (دوست)
- ۴ آشنایی با علی اکبر دهخدا

جعبه‌ی کلمات

کلمات مترادف

- یال: موهای گردن اسب و شیر
 هجوم: .....
 محاصره: .....
 هخامنشی: .....
 یورش: .....

کلمات متضاد

- انبوه ≠ .....
 باخت ≠ .....

کلمات هم خانواده

- اوضاع، .....
 سلاح، .....

- مهیب: .....
 شکوه: .....
 زرین: .....
 کوهسار: .....
 چابک: .....

- اسبیر ≠ .....
 شجاع ≠ .....

- دلاور: .....
 دیار: .....
 بوم و بن: آب و خاک، سرزمین
 باخت: .....
 اعلا: .....

- سختی ≠ .....
 فرو رفتگی ≠ .....

- خفت، .....
 محاصره، .....
 تحمیلی، .....
 مقاومت، .....

کشور ما، تاریخ کهن و پر شکوهی دارد و چون دارای زیبایی‌ها و فرهنگ پربراری بوده است، همواره مورد توجه یگانگان قرار گرفته است و آن‌ها همیشه چشم طمع به این سرزمین داشته‌اند و به همین دلیل جنگ‌های بسیاری در این سرزمین رخ داده است. اما فرماندهان و سربازان دلیری چون «آریوبرزن» در مقابل دشمن ایستاده‌اند و خاطره‌های به یاد ماندنی از ایستادگی در راه میهن را برای آیندگان به یادگار گذاشته‌اند. هم اکنون نیز نام بسیاری از این دلیر مردان، بر کوچه‌ها و خیابان‌ها نهاده شده تا شجاعت و فداکاری آن‌ها، همیشه در یاد و خاطره‌مان بماند و قدر دان آن‌ها باشیم.

چو ایران نباشد، تن من مباد بدین بوم و بر، زنده یک تن مباد

🎧 اگر وطن من ایران وجود نداشته باشد بهتر است وجود و جسم من نیز نابود شود و در این سرزمین یک نفر هم زنده باقی نماند.

وقتی که اسکندر / آهنگ ایران کرد / هر جا که شهری دید / با خاک، یکسان کرد
🎧 وقتی اسکندر مقدونی قصد حمله به ایران کرد هر جا که آبادی و شهری دید؛ آن جا را از بین برد. (نابود کرد)

وطن دوستی

هنوزم ز خردی به خاطر دروست که در لاندی ما یکان، برده دست

🎧 هنوزم از روزگار خردسالی در خاطر هستم که دستم را به درون لاندی مرغ خانگی بردم.

به منقارم آن سان به سختی گزید که اشکم چو خون از رگ آن دم، جیبید

🎧 آن چنان سخت مرا با منقار زد که اشکم مانند خونی که از رگ بیرون می‌زند، سرازیر شد.

در، خنده بر گریه‌ام زد که هان! وطن‌داری آموز از ما کیسان

🎧 پدرم به گریه‌ی من خندید و گفت: آگاه باش! از مرغ خانگی، وطن پرستی را یاد بگیر.

ترکیب کلمات با «دوست»

برنا: درنا بین برای انشا چی مطلبی نوشته‌ام:

من یک انسان و وطن دوست هستم. البته به دلیل علاقه‌ی زیاد به کتاب، فردی کتاب‌دوست هم هستم. اما درنا بسیار مال‌دوست است ...

درنا: وای؟! ... چرا من مال‌دوست هستم، تو کتاب‌دوست و وطن‌دوست؟!

برنا: ناراحت نشو! می‌خواستم کلمه‌هایی که با «دوست» ترکیب می‌شوند را در انشایم آورده باشم.

وطن دوست یعنی: کسی که وطن خود را دوست دارد.

کتاب دوست یعنی: کسی که به مطالعه و کتاب علاقه دارد.

مال دوست یعنی: کسی که به مال و ثروت علاقه دارد.

املا دان

یکی از پرکاربردترین تمرین‌های املا، پیدا کردن و دسته‌بندی کلماتی است که حرف یک صدا دارند ولی به صورت‌های مختلف نوشته می‌شوند.

مثلاً شکل‌های مختلف صدای (ز)، (س)، (ه)، (د) را با دقت بخوان و کلمات مختلفی را که دارای این گونه حروف هستند، دسته‌بندی کن و در جدول بنویس.

با توجه به متن درس هشت به سوالات پاسخ بده.

الف: از صفحه‌ی اول تا سوم متن درس کلمه‌هایی را که نشانه‌ی (س - ث - ص) دارند را پیدا کن و بنویس.

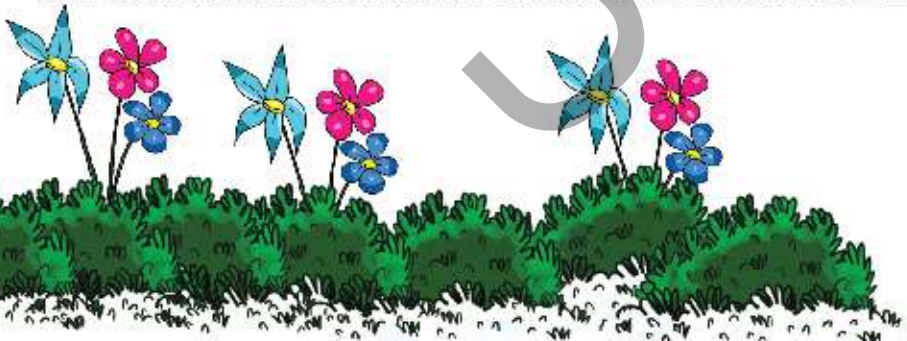

ب: دو صفحه‌ی آخر درس هشتم را بخوان، کلمه‌هایی را که صدای (ز - ض - ظ) دارند را بنویس.

تمرین

۱ هر جمله را به صفت مناسب وصل کن. (یک گزینه اضافی است.)

میهن دوست	زهرابه خط و نقاشی خیلی علاقه دارد.
خدادوست	غلامرضا تختی به خاطر مردم با ظالم جنگید.
هنر دوست	آریو برزن، به خاطر ایران با اسکندر جنگید.
انسان دوست	انسان با ایمان، به خاطر رضای خدا می بخشد.
حقیقت دوست	

۲ درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

الف: بنیان‌گذار سلسله‌ی هخامنشی، کوروش بود.

ب: «پیام داستان، از مهم‌ترین قسمت‌های نقشه‌ی عناصر داستان است.»

پ: اسکندر مردی از سرزمین اعراب بود.

ت: شعر «وطن دوستی، از «فردوسی» است.»

۳ جاهای خالی را با نوشتن کلمات مناسب کامل کن.

مردی پول در **بیت** نزد حاکم آمد و از او درخواست غذا کرد. حاکم هم که بسیار **بیمان‌دوست** بود، از او پذیرایی کرد و نقاش **حمبردوست** را فرخواند تا، تابلوی زیبایی از میهمانش بکشد.

۴ مخالف کلمه‌های زیر را بنویس.

فرورفتگی

ضعیف‌ترین

پایان

خاور

برآمدگی

قوی‌ترین

آغاز

باخته

۵ با اضافه کردن صفت مناسب، ترکیب جدید بساز. (یک گزینه اضافی است.)

غرق	صاف
قفس	زندانی
سرزمین	طلایی
آسمان	اندوه
	پهناور

غرق الله .....
 قفس طلایی .....
 سرزمین پهناور .....
 آسمان صاف .....

قسمت جا افتاده از ترکیبات زیر را نوشته و سپس با هر یک جمله بساز و بنویس.

جست و جو ..... : او در جست و جوی

شکوه و ..... :

داستان زیر را با نوشتن یک بند دیگر ادامه بده و نام زیبایی برای آن انتخاب کن.

نام داستان: .....

«درنا با شور و شغف خود را به گوشه‌ی حیاط رساند. رفت و آمد مهمانان او را خوشحال کرده بود. برنا هم درحالی که به جست و خیز ماهی‌های قریح داخل حوض نگاه می‌کرد، به یاد گریه‌ی سیاه کوچولویی افتاد که هر روز از بالای دیوار به ماهی‌ها نگاه می‌کرد.»

۸ با توجه به سؤالات داده شده، گزینه‌ی صحیح را مشخص کن.

الف: معنی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

هنوزم ز خردی به خاطر دَرَسْت / که در لانه‌ی ماکیان، برده دست، (ماکیان - پرندگان)

(۱) هنوز به خاطر درس از شکستن و خرد شدن، ماکیان را دوست دارم.

(۲) کوچکی به خاطر دست بردن در لانه‌ی ماکیان است.

(۳) هنوز از بچگی به یاد دارم که دستم را درون لانه‌ی ماکیان بردم.

(۴) خردورزی به خاطر ماکیان، هنوز یادم هست.

ب: از «ماکیان»، باید چه درسی بگیریم؟

(۱) وطن دوستی (۲) نکوی (۳) جویندگی (۴) دشمنی

پ: کدام گزینه، متضاد کلمات مشخص شده در نوشته‌ی زیر است؟

«نفس را به تندی بیرون داد، سر را بالا می‌آورد و آسفتگی و بی‌تابی خود را آشکار می‌ساخت.»

(۱) کندی - در هم ریختگی - بی‌تابانه - آشکارا

(۲) آرامی - آراستگی - صبوری - پنهان

(۳) آرام آرام - آسودگی - بی‌تابانه - پنهان

(۴) سرعت - آسفته - بی‌تاب - پنهان

خوانش و پردازش

متن زیر را بخوان و به سوالات پاسخ بده.

۹

«مورچه‌ها هرگز تسلیم نمی‌شوند.»
 اگر آن‌ها به سمتی پیش بروند و شما سعی کنید متوقفشان کنید، به دنبال راه دیگری می‌گردند، بالا می‌روند، پایین می‌روند، دور می‌زنند.
 آن‌ها به جست‌وجوی خود برای یافتن راه دیگر ادامه می‌دهند، هرگز از جست‌وجوی راهی که تورا به مقصد^۱ مورد نظر می‌رساند، دست نکش.
 (ادامه دارد ...)

الف: جهت‌هایی را که در متن داستان آمده، بنویس و جهت آن‌ها را با فلش مشخص کن.

.....

.....

ب: اگر کسی بخواهد شما را در مسیر رسیدن به هدف‌تان متوقف کند، چه می‌کند؟

.....

.....

پ: پیام داستان را بنویس.

.....

.....

۱. مقصد: هدف

علی اکبر دهخدا

علی اکبر دهخدا (زاده‌ی ۱۲۵۷ تهران - درگذشته‌ی ۷ اسفند ۱۳۳۴ تهران)، ادیب، لغت‌شناس و شاعر ایرانی است. او مؤلف و بنیانگذار لغت نامه دهخدا بوده است.

این کتاب مفصل‌ترین کتاب لغت در زبان فارسی است. دهخدا برای تألیف این کتاب نزدیک چهل سال وقت صرف کرد و نزدیک صد نفر با وی همکاری داشته است.

خودارزیابی

نیاز به تلاش	قابل قبول	خوب	خیلی خوب
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

- با سردار شجاع ایرانی (آریو برزن) آشنا شده‌ام.
- می‌توانم با پسوند (دوست) ترکیب‌های جدید بسازم.
- به سؤال‌های درک مطلب پاسخ کامل می‌دهم.
- با علی اکبر دهخدا نویسنده‌ی حکایت (وطن دوستی) آشنا شده‌ام.
- املا‌ی واژگان جدید را به خوبی آموخته‌ام.
- با رعایت نکات گفته شده، می‌توانم در مورد موضوعات مختلف چند بند بنویسم.

